

Datum

05 OKT. 2016

Postbus 58285, 1040 HG Amsterdam

Van

SBK/94506/RdW

Aan de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Mevrouw drs. J. Klijnsma
Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

Onderwerp

Uitvoeringstoets conceptwetsvoorstel vereenvoudiging beslagvrije voet

Geachte mevrouw Klijnsma,

Met uw brief van 11 juli 2016 heeft u UWV verzocht een uitvoeringstoets te doen op het conceptwetsvoorstel voor de vereenvoudiging van de beslagvrije voet. Met dit schrijven reageren wij op uw verzoek.

Allereerst willen wij hier benadrukken dat UWV met veel belangstelling kennis heeft genomen van het conceptwetsvoorstel en de doelstelling van het wetsvoorstel volledig kan onderschrijven. De beslagvrije voet is destijds ingesteld om te voorkomen dat mensen met schulden door incassomaatregelen onder het voor hen toepasselijke bestaansminimum terecht zouden kunnen komen. Onze ervaring is dat het bepalen van de hoogte van de beslagvrije voet onder de huidige regelgeving lastig is. Er zijn veel gegevens nodig die alleen door de beslagene zelf kunnen worden verstrekt: als beslagene nalaten die informatie te verstrekken (wat niet zelden het geval is), wordt de beslagvrije voet dikwijls te laag vastgesteld, waardoor de maatregelen hun doel voorbij schieten. Met de voorstellen die u nu doet, wordt het vaststellen van de beslagvrije voet eenvoudiger en minder afhankelijk van door de beslagene te leveren gegevens. UWV ondersteunt deze ontwikkeling. Dat u gebruik wilt maken van de door UWV beheerde Polisadministratie wordt zeer op prijs gesteld. Op deze wijze kan de Polisadministratie verder bijdragen aan het streven meer gebruik te maken van reeds beschikbare gegevens en minder uit te vragen.

UWV heeft in de volgende hoedanigheden te maken met de beslagvrije voet:

- a. UWV als beheerder van de Polisadministratie: UWV verstrekt gegevens over inkomen aan deurwaarders.
- b. UWV als derde-beslagene: deurwaarders, gemeenten en SVB kunnen beslag leggen op door UWV betaalde uitkeringen. Op dit moment zijn er ongeveer 150.000 derdenbeslagen onder de uitkeringen die UWV betaalt.
- c. UWV als beslaglegger: boeten en ten onrechte betaalde uitkeringen moeten door UWV teruggevorderd worden. Jaarlijks heeft UWV tenminste 400.000 vorderingen. Bij het bepalen van de aflossingscapaciteit van de schuldenaar moet rekening worden gehouden met de beslagvrije voet.

UWV onderscheidt zich daarmee van andere door de beslagvrije voet geraakte partijen: UWV heeft niet alleen als beslaglegger en derde-beslagene met de beslagvrije voet te maken, maar ook als beheerder van de Polisadministratie en leverancier van gegevens.

UWV heeft overigens in nog twee hoedanigheden te maken met de beslagvrije voet, namelijk als werkgever en daarmee derde-beslagene bij beslag op door UWV betaalde lonen en als derde-beslagene bij beslag op bepaalde vorderingen op periodieke inkomsten van opdrachtnemers van UWV. Deze laatste twee functies blijven in deze brief buiten beschouwing

Het conceptwetsvoorstel is in beginsel uitvoerbaar. Het voorstel moet naar ons oordeel echter op belangrijke onderdelen nader uitgewerkt worden. Om onderbouwd te kunnen bepalen wat de

impact op de uitvoering van UWV zal zijn en op welke termijn geïmplementeerd kan worden, is deze verdere uitwerking noodzakelijk. Wij stellen voor hiervoor de periode te benutten dat het voorstel voor advisering bij de Raad van State ligt. Een betrouwbare inschatting van de ingangsdatum en de implementatiekosten zal op die manier nog meegenomen kunnen worden in het voorstel zoals dat aan de Tweede Kamer zal worden voorgelegd.

Hieronder geven wij per hoedanigheid aan wat de hoofdpunten van het concept wetsvoorstel voor UWV betekenen.

UWV als beheerder van de Polisadministratie

- Het is de bedoeling dat UWV gegevens gaat leveren aan de SNG die als intermediair zorgt voor distributie aan de vragende gerechtsdeurwaarder. In eerdere gesprekken met uw ministerie heeft UWV aangegeven voorkeur te hebben voor het leveren van gegevens aan een publieke instelling. De levering van persoonlijke gegevens, nodig voor de vaststelling van de beslagvrije voet, is kwetsbaar. UWV gaat ervan uit dat de bescherming van persoonsgegevens effectiever verzekerd kan worden bij levering aan een publieke instelling, waarvan de taken in de wet verankerd zijn en dat de levering via SNG een tijdelijke zal zijn.

Van belang voor het huidige wetsvoorstel is dat SNG alleen als intermediair optreedt voor de gerechtsdeurwaarders. De voorstellen gaan niet in op de levering van gegevens aan partijen die niet bij SNG zijn aangesloten, zoals belastingdeurwaarders, gemeenten en SVB. Als deze via een apart traject bediend moeten worden, heeft dit consequenties voor de door UWV te construeren infrastructuur voor gegevenslevering en bijbehorende beveiligingsmaatregelen. Het is voor UWV onwerkbaar met alle gemeenten aparte regelingen te treffen. In dit verband wijzen wij op de complicaties die zich voordoen bij de SUWI-net inkijk door gemeenten.

- UWV moet gegevens uit de Polisadministratie gaan leveren aan deurwaarders. Het wetsvoorstel bevat twaalf te leveren gegevens. Elf van deze gegevens kunnen inderdaad vanuit de Polisadministratie geleverd worden. Het twaalfde gegeven "werknemersbijdrage auto van de zaak" is wel opgenomen in de Polisadministratie, maar niet op de wijze waarop bij de berekening van de beslagvrije voet hiervan gebruik zou moeten worden gemaakt.

In de Polisadministratie staat het bedrag dat door de werknemer aan de werkgever wordt betaald voor privégebruik. Dit is niet het gegeven dat nodig is voor de berekening van de beslagvrije voet. Daarvoor moet de beslaglegger weten welk bedrag wegens privégebruik aan loonheffing en premies moet worden ingehouden op de periodieke betaling. Die gegevens zitten niet in de Polisadministratie. Wij stellen daarom voor om wel te blijven uitgaan van het bedrag dat is opgenomen in de Polisadministratie en de berekening van de beslagvrije voet hierop aan te passen.

Bij de te leveren gegevens gaat het ook om fiscale gegevens zoals Loon LB/PH. UWV mag deze gegevens niet zomaar verstrekken, de Belastingdienst moet UWV daarvoor toestemming geven. De Belastingdienst moet dan ook een wettelijke grondslag hebben om die toestemming te kunnen geven. Voor zover wij hebben kunnen overzien, is die er nog niet.

In lagere regelgeving wordt uitgewerkt hoe en onder welke voorwaarden de specifieke gegevens geleverd worden. Een uitspraak over de termijn die nodig is om de gegevenslevering te implementeren en de daaraan verbonden kosten, kan pas op dat moment gedaan worden.

- Wat in de voorstellen niet wijzigt, is dat de deurwaarder de gegevens verzamelt, de beslagvrije voet vaststelt en de schuldenaar meedeelt op welke gegevens de beslagvrije

voet is gebaseerd. De schuldenaar heeft het recht bij de deurwaarder de gegevens te corrigeren. De burger heeft echter geen mogelijkheid de gegevens in te zien bij de bron; de Polisadministratie heeft voor dit doel geen inkijk voor de burger. De Polisadministratie kent ook niet de mogelijkheid voor burgers gegevens te corrigeren. In de voorstellen is geen mechanisme opgenomen voor een terugkoppeling van de correcties en een mogelijk recht van de schuldenaar aanpassing van zijn gegevens te mogen eisen. Voor de potentiële conflicten die zo kunnen ontstaan, dient een goede oplossing te worden gevonden. Een recht op inzage en correctie is niet alleen een nieuwe belasting voor UWV, maar vergt ook een gedegen regeling om extra belasting door juridische geschillen te voorkomen.

UWV als derde-beslagene

- Nadat de deurwaarder de gegevens uit de Polisadministratie heeft opgevraagd en de beslagvrije voet heeft vastgesteld, zal UWV als uitkeringsverstrekker door de deurwaarder benaderd worden over de feitelijk op dat moment lopende uitkering. Dit is het zogenaamde verzoek om informatie, de E-VOI: deze uitwisseling gaat sinds kort langs elektronische weg en volgens een vaste set gegevens.

De gegevens die bij UWV kunnen worden opgevraagd, worden uitgebreid. Uit de voorstellen is niet duidelijk welke vrijheid de deurwaarder nog heeft om aanvullende informatie te vragen. Het is daarmee niet duidelijk of UWV dergelijke aanvullende informatie kan leveren en onder welke voorwaarden. UWV pleit er daarom voor het verzoek om informatie te beperken tot een limitatieve opsomming van gegevens waarvan vaststaat dat UWV die ook daadwerkelijk kan leveren.

Wij merken op dat dit verzoek om aanvullende informatie nodig is vanwege het feit dat de informatie over de hoogte premie Zorgverzekeringswet en de hoogte van andere beslagen niet beschikbaar is in de Polisadministratie. Een werkelijke vereenvoudiging in de uitvoering van de beslagvrije voet voor zowel UWV als deurwaarders zou bereikt worden als deze stap zou kunnen worden opgeheven en gebruik zou kunnen worden gemaakt van het beslagregister en de brongegevens van ZIN.

- De voorstellen voorzien in een periodieke herbeoordeling van de beslagvrije voet. Dat heeft effect op de beslagen die door deurwaarders zijn gelegd op uitkeringen die door UWV worden verstrekt: de door UWV te betalen bedragen zullen aan verandering onderhevig zijn. Het doorgeven van wijzigingen in de beslagvrije voet en het verwerken daarvan in de UWV-administratie en uitkeringssystemen zijn op zich weliswaar eenvoudige administratieve handelingen, maar UWV verwacht dat deze zullen toenemen. Het is zaak dit stevig in de UWV systemen en uitvoering te verankeren, anders verandert een eenvoudige handeling in een onevenredige extra belasting.

In dit verband merken wij op dat sommige wijzigingen in de beslagvrije voet veroorzaakt zullen worden door periodieke indexaties. Deze hebben een generiek karakter en betreffen relatief geringe bedragen. UWV pleit ervoor op deze wijzigingen één indexatiecijfer toe te passen. Dergelijk indexaties kunnen dan in geautomatiseerde processen worden opgenomen, wat de uitvoering vereenvoudigt. De verplichte herberekening zou dan alleen nog maar hoeven gelden als er wijzigingen zijn die het gevolg zijn van veelal meer substantiële individuele wijzigingen in de situatie van de beslagene. Het gaat bij UWV om 400.000 eigen vorderingen en 150.000 derden-beslagen: periodieke indexaties hebben een enorme impact.

- In het voorstel wordt een volgorde voorgeschreven waarin beslagen moeten worden gelegd. Het doel van het aanbrengen van een volgorde is te bereiken dat beslagen worden gecentraliseerd bij één inkomstenbron. De potentiële derde-beslagene die de periodieke uitkeringen uit deze inkomstenbron verstrekt, kan dan nieuwe beslagleggers zoveel mogelijk informeren over reeds lopende beslagen of verrekeningen. Omdat uitkeringen uit

socializekerheidswetten bovenaan in de lijst staan, zal de last hiervan vaak bij UWV terecht komen.

Centralisatie kan, zo blijkt ook uit de toelichting, zeker niet altijd worden bereikt. In artikel 19 Invorderingswet is wel dezelfde volgorde vermeld, maar niet voorgeschreven. In de toelichting bij de voorstellen staat verder dat beslagen die gelegd zijn in strijd met de volgorde, nietig zijn. Het zou voor UWV een grote belasting zijn als UWV als derde-beslagene moet toetsen of aan de volgorde is voldaan dan wel als UWV kan worden aangesproken op het uitvoeren van een beslag dat niet aan de volgorde voldoet. UWV vindt dat ongewenst. Wij verzoeken u dringend UWV geen verplichting op te leggen deze rangorde te toetsen.

UWV als beslaglegger

- In de conceptteksten is aangegeven dat de regering een rekentool voor de berekening van de beslagvrije voet zal vaststellen. De inhoud van deze rekentool is nog niet uitgewerkt. Dat maakt dat geen uitspraken over inpassing in UWV uitvoering kunnen worden gedaan. De tool kan alleen functioneren als deze zorgvuldig wordt aangesloten op de bestaande systemen en uitvoering. Daarvoor is een zorgvuldige impactanalyse nodig.

Voorts maakt het verschil voor de implementatie of UWV gebonden is aan de door de overheid geleverde applicatie of zelf een applicatie van inhoudelijk gelijke strekking kan maken. In het laatste geval zal het eenvoudiger zijn de rekenmethode in de processen en systemen in te passen.

Vooralsnog is ook niet helder welke partijen te zijner tijd met deze tool mogen of moeten gaan werken. Een eenduidige wijze van berekenen van de beslagvrije voet is in ieders belang, maar voor eenduidig gebruik van de rekentool is ook vereist dat alle partijen verplicht zijn deze te gebruiken. Mogelijk dient hiertoe een wettelijke bepaling te worden opgenomen.

- De voorstellen voorzien in tenminste één jaarlijkse herbeoordeling van de beslagvrije voet en verder zo vaak als de voor de beslagvrije voet relevante gegevens wijzigen. UWV onderkent dat dit uitgangspunt recht doet aan de belangen van schuldenaren die met een beslagvrije voet te maken hebben. Gevolg zal evenwel zijn dat de UWV uitvoering hiermee zwaar belast wordt. UWV heeft jaarlijks 400.000 vorderingen. In de meeste gevallen wordt op basis van vrijwilligheid een betalingsregeling getroffen. Op dit moment wijzigt een dergelijke regeling alleen als de schuldenaar aangeeft dat zijn persoonlijke situatie zo gewijzigd is, dat een herziening van de afspraken noodzakelijk is: de schuldenaar wordt door UWV jaarlijks uitgenodigd wijzigingen door te geven, maar als de schuldenaar daarop niet reageert, onderneemt UWV geen eigen actie. In de voorstellen zal UWV wel altijd in alle gevallen zelf moeten toetsen of de afspraken herzien moeten worden.

Zoals hiervoor aangegeven pleit UWV ervoor op periodieke indexaties een indexatiecijfer te kunnen toepassen. Dergelijk indexaties kunnen dan in geautomatiseerde processen worden opgenomen wat de uitvoering vereenvoudigt.

- Een (beperkt) aantal netto inkomsten kan van invloed zijn op de hoogte van de beslagvrije voet. In de voorstellen wordt gesuggereerd dat de regering ook hiervoor een applicatie beschikbaar zal stellen. Belangrijke kanttekening is dat zelfs met een hierop toegespitste rekentool een netto bedrag altijd een benadering is en uiteindelijk geen volledige garantie voor een correcte beslagvrije voet, tenzij de in de rekentool gehanteerde berekeningswijze in de wet wordt opgenomen of gebruik van de tool wettelijk wordt voorgeschreven. En ook hier geldt dat het verschil maakt voor de implementatie of UWV gebonden is aan de door de overheid geleverde applicatie of zelf een applicatie van inhoudelijk gelijk strekking kan maken.

- Zoals hiervoor aangegeven functioneert SNG vooralsnog alleen als intermediair voor gerechtsdeurwaarders. UWV gaat ervan uit dat de noodzakelijke gegevens voor de vaststelling van de beslagvrije voet direct uit de eigen Polisadministratie gehaald worden en niet via de SNG opgevraagd moeten worden.

Wij benadrukken dat UWV overtuigd is van het belang van een aanpassing van de regels inzake de vaststelling van de beslagvrije voet. UWV wil daarom zo snel mogelijk met uw ministerie verder in gesprek om de voorstellen te kunnen uitwerken en binnen afzienbare tijd de impact te kunnen bepalen door een aanvullende U-toets te kunnen doen, met name ook op de lagere regelgeving.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

P. J. Bruins
Directeur

